

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR: HELYBEN: 1 HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 43

A X. hadtest Przemysl kapui előtt

Rudnik, Lezajsk, Jaroslau, Dobromyl és Stary Sambor birtokunkban — Az oroszok veresége Kolomea fölött — A szövetségesek üldözik a Pili-cától hátráló oroszokat — Több mint 6000-re emelkedett az Ypernnél elfogott angolok száma

Az olasz válság megoldatlan

Hét hónap elteltével ismét fölragyognak Höfer napi jelentéseiben azoknak a közép-galiciái városoknak a nevei, amelyekről októberi offenzívánk befejezésekor vettünk fájó búcsút. A San menti Jaroslau, Rudnik, Lezajsk tegnap óta birtokunkban van, a lupkow—uzsoki front-ról előretört seregeink pedig Dobromylt és Stary Sambort foglalták el, míg a gorlice—lisko—krosnoi uton előnyomult seregeink elérték Przemysl nyugati erődeit, köztük az osztrák-magyar tizedik przemysli hadtest, amely — mint Höfer kifejezi magát — otthonának kapui elé érkezett. A közel napokról kiadandó kommunikék tehát már Przemysl ostromáról fognak beszélni és bizonyára Kelet-Galiciának más szép nevi városait is meg fogják említeni, hiszen a mai Höfer-jelentésben már Dobromyl és Dolina is szerepelnek. Új csatákat ígér az orosz-lengyelországi front is, ahol a szövetségesek szintén sarkukban vannak a Nida és a Pilica mellől sietve hátráló oroszoknak. Csak a Pruth vonalán van még az iniciativa az oroszok kezében, de — úgy látszik — itt is csakhamar pont kerül akciójuk mellé; legalább ezt engedni remélni a mai hivatalos jelentés, a mely az oroszoknak Kolomea fölött bekövetkezett véres kudarcáról referál.

Mai távirataink a háboru eseményeiről itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, május 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *Hivatalos jelentés a főhadiszállásról.*

Lengyelországban és Galiciában az orosz hadseregek tovább hátrálnak. A szövetséges hadseregek a Pilica menti Nowe Miasztól kezdve a Dnjestertől déli irányban Dolina vidékéig terjedő egész arcvonalon előnyomulnak.

A San mentén Rudnikot és Lezajskot a mi csapataink, Jaroslaut a német csapatok elfoglalták. A Közép-Galiciában illetékes osztrák-magyar X. hadtest otthonának, Przemysl városának kapui előtt áll.

Tovább délre Dobromyl, Stary Sambor és Boryslaw ismét saját birtokunkban vannak. Linsingen hadseregének szövetséges csapatai elérték a Dolinától délnyugatra elterülő magaslatokat.

A Pruth vonalon az oroszok még támadnak. A Kolomeától északra folyó elkeseredett harcokban a karinthiai és stájerországi közös hadseregbeli és osztrák honvéd gyalogság szívós kitartással az oroszok összes roham-támadásait véresen visszaverte.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés a folytonos előnyomulásról

Berlin, május 15. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelenti a délkeleti hadszíntérről:*

Az alsó Pilicától a Visztuláig húzódó területen a szövetséges csapatok a tovább vonuló oroszoknak sarkában vannak.

A San mellett a jaroslai hidőt tegnap rohammal elfoglaltuk. Marwitz tábornok csapatai vállalva az osztrák-magyar hadsereget, amelynek kötelékébe tartoznak, elérték Dobromyl vidékét. Tovább délre is szakadatlanul folytatjuk az üldözést. — A szövetséges csapatok sok helyütt megszállták a hegység kijárait.

Offenzívánk utja

Berlin, május 15. *Moraht* őrnagy a *Berliner Tageblatt*-ban azt írja, hogy az oroszok offenzívája számára egyetlen terület áll ren-

delkezésre: a Pruth és Dnjester között a bukovinai határig eső terület. Ez azonban a mi hadműveleteink számára veszélytelen. A legközelebbi események színhelye Przemysl, az oroszok részéről támaszponttá kiépített vár lesz. Kérdéses azonban, hogy az oroszok szétmállott hadosztályait beviszik-e a várba. Kétoldalról való üldözésük az ellenség gyűlékezését lehetetlenné teszi.

Berlin, május 15. *Schreibershofer* őrnagy jelenti, hogy Skole irányában előnyomulásunk rövidesen a Stryj völgyébe húzódik és ki fog érní a lemergi utra. Offenzívánk a Przemysl és Lemberg közt levő orosz sereget oldalról veszélyezteti.

A harcok Kurlandban és a Njemen-vonalon

Berlin, május 15. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:*

Az ellenségnek kis muló sikere után, amely három ágyunkba került, nagy orosz erőknél előnyomulását Szawlenál megállítottuk.

Az alsó Dubissa felé irányuló ellenséges támadások meghiúsultak. — Az ellenség most már a Njementől délre fekvő területen is sürgősen megerősítéseket vont össze; ezekkel még nem állunk harci érintkezésben.

Augustownál és Kalwariánál az ellenséges támadásokat visszavertük.

A belga-francia harctér

Berlin, május 15. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:*

Steenstratenél, az yperni csatorna mellett, az ellenségnek egy éjjeli támadását visszautasítottuk. A st. julien—yperni ut mellett folytattuk támadásainkat és előbbre jutottunk. 3 angol tiszt 60 emberrel és 1 gépfegyverrel

ÉRTESÍTÉS.

Frank József és Testvére uri-szabó üzletét Szentanna-utca 1. szám alól **Piac-utca 63. szám alá** (Szentanna-utcával szemben) **helyezte át.**

Vizvezetési

berendezéseket és osztorházásokat

a legjobb kivitelben, jótállással készít az

Egészségügyi Műszaki Vállalat R.-T. Péterfia-utca 46.

Dus választéku mintaraktár. Terv, költségvetés és mérnöki látogatás díjmentes.

— — Telefon 10-62.

maradt kezünkön. Az április 22-ike óta Ypern mellett ejtett sebesületlen hadifoglyaik száma 110 tisztre és 5450 főnyi legénységre emelkedett; ehhez járul még 500 sebesült fogoly.

Lilletől délkeletre tegnap is heves tüzérségi harcok fejlődtek. Gyalogsági támadást az ellenség itt nem intézett ellenünk.

A Loretto magaslaton a legtöbb ellenséges támadási kísérletet visszanyomtuk. A magaslati vonaltól északra egy támadás egész árkaikig jutott, de az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertük.

Carencynak és Ablain nyugati részének kiürítésénél — amint ezt most megállapítottuk — elvesztettünk egy tábori ágyut, amely elülső vonalunkon volt beépítve, valamint néhány kísérő aknavetőt; ezenkívül az ellenség kezébe újból visszakerült 5 korábban zsákmányolt francia löveg és pedig 3 kisebb revolverágyú és 2 mozsár, amelyek aknavetőkkül szolgáltak.

Arrasától északra a helyzet általánosságban nyugodt maradt.

Aillytől délre, a Maastól keletre, egynéhány ellenséges árkot elfoglaltunk, miközben 52 sebesült és 160 sebesületlen franciát, köztük egy zászlóaljparancsnokot elfogtunk. Az Essey—Flirey közti út mellett levő állásunk ellen intézett három támadást visszautasítottuk. A Bois de Pretreben hajnali szürkületkor előretörésünkkel egy ellenséges árkot vettünk birtokunkba. Ez alkalommal néhány foglyot ejtettünk.

Southeast bombázása

Rotterdam, május 15. Havreből jelentik, hogy a Zeppelin-támadás által Southendben okozott károk több mint 200 millió frankot tesznek ki. Csaknem az összes középületek súlyosan megrongálódtak. A légi támadás ezenkívül számos emberéletet is áldozatul követelt, amit a grófságbeli újságokban közzétett számos southendi gyászjelentés bizonyít.

Új angol löszergyár.

Berlin, május 15. — Londonból jelentik: Leedsben új állami löszergyárat létesítettek. Egy parlamenti tagnak azt a javaslatát, hogy a munkásoknak nyereség-részesedést juttassanak, a kormány válasz nélkül hagyta.

A „Lusitania” katasztrófája

Német jelentés az óriáshajó elsüllyesztéséről

Berlin, május 15. Hivatalos jelentés.

Annak a tengeralattjárónak jelentéséből, amely a Lusitaniát elsüllyesztette, a következő tényállás derült ki:

A tengeralattjáró naszád a gőzöst, amelyen nem volt lobogó, május 7-én délután 2 óra 20 perckor vette észre Irország déli tengerpartján, szép, tiszta időben. Délután 3 óra 10 perckor torpedó-lövést tett a Lusitaniára, a melyet a jobboldali parancsnoki hid magasságában talált. A torpedó-robbanásra közvetlenül további robbanás következett, amelynek rendkívül erős hatása volt. A hajó gyorsan jobb oldalra fordult és süllyedni kezdett. A második robbanást a hajón levő löszertömegek meggyulladására kell visszavezetnünk.

BEHNCKE,

a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

Amerika álláspontja.

Frankfurt, május 15. A Frankfurter Zeitung jelenté Newyorkból: Wilson elnök mindegyikében ellene van a háborúnak, mindazonáltal

tal várni lehet, hogy éles jegyzéket fognak küldeni Németországnak. Visszhangja van annak a gondolatnak is, hogy a tengeri hajózás biztonságának helyreállítása végett konferenciára hívják össze a semleges államokat.

A Cunard hajójaratának beszüntetése.

Kpenhága, május 15. A Cunard-társaságnak az a hirdetménye, hogy a *Mauretania*, az elsüllyesztett *Lusitania* testvérhajója május hó 29-ikére tervezett liverpool—newyorki útját elhalasztotta, egész Angliában nagy feltűnést keltett. A lapok nagyrésze kijelenti, hogy a Conardnak ez az elhatározása aggasztó és magától értetődőleg mint a félelem jelét fogják tekinteni Németországban és mint annak beismérését, hogy a brit flotta nem képes megvédeni az angol tengeri hajókat a német torpedónaszádok támadásai ellen.

Olaszország

Elkeseredés Angliában és Franciaországban

Genf, május 15. Megbízható párisi jelentések szerint francia parlamenti körökben már május 6-án meg voltak győződve arról, hogy Olaszország semleges marad, mert lehetetlen az országban felidézni a kellő háborus lelkesedést. Franciaország és Anglia elkeseredése leírhatatlan. Barréie római francia nagykövet nagy erőfeszítéssel azon dolgozik, hogy rávegye Olaszországot, hogy még hónapokig huzza el a tárgyalásokat Ausztria-Magyarországgal.

Francia minisztertanács

Genf, május 15. Az olasz kormányválság folytán egybehívott francia minisztertanács folyása olyan megindító volt, hogy este tömegesen tudakozódtak a párisi lapok szerkesztőseinek, vajjon nem áll-e küszöbön a Viviani-kabinet átszervezése. Idáig nem jutottak a dolgok. Az igaz, hogy Millerand hadügyminiszter rámutatott arra, hogy Franciaországnak bizonyos részeiben, amelyeket a háboru nem érintett, szintén szükségessé bizonyos rendszabályok és Delcassé külügyminiszter ötször emelt szót, hogy az olasz események által teljesen meglepett kollégáit lecsendesítse. Delcassé teljesen kimerülve hagyta el kollégái előtt a tanácskozási termet.

A francia sajtó hangulatkéltése.

Berlin, május 15. A Deutscher Tageszeitung rotterdami jelentése szerint az oda érkezett párisi lapokból kitűnik, hogy hogyan igyekezik a francia sajtó hangulatot kelteni Olaszországban. Ezzel a címmel: „A német sajtó megkezdte az ellenségeskedéseket Olaszország ellen”, koholt lapszemlélt közölnek, a melyek olyan közönséges dolgokat tartalmaznak, aminőkre egyetlen német lap sem volna képes. A párisi újságok tudósításai szerint Németországban erre a célra külön szitkozódó szótárat készítettek volna. A szemelvényekben olyan szavak fordulnak elő, amelyek tiszta francia szavak s amelyeket le sem lehet németre fordítani.

Marcora nem vállalta a kabinet-alakítást

Róma, május 15. (Magyar Távirati Iroda.) A király ma délelőtt Marcora kamarai elnököt, Carcano pénzügyminisztert és Salandra lemondott miniszterelnököt kihallgatáson fogadta, akik egymásután járultak a király elé.

A „Giornale d' Italia” jelentése szerint Marcora bejelentette a királynak, hogy a kabinetalakításra kapott megbízatást nem vállalja.

A király ezután Carcano pénzügyminisztert kínálta meg a kabinet-alakítással, de Carcano szintén nem vállalta a megbízatást.

A király ezután Salandrával tanácskozott.

Tüntetések Rómában

Róma, május 15. (Magyar Távirati Iroda.) A Stefani-ügynökség jelenti: Ma délután és este Rómában nagy tömegek tüntettek Salandra mellett.

Berlin, május 15. (Magyar Távirati Iroda.) A Wolff-ügynökség jelenti Rómából: D'Annunzio-nak Rómába való érkezése alkalomával nagy tömeg jelent meg a pályaudvaron. A tömeg Giolitti lakása előtt megállapodott és lármásan tüntetett, a szétszórásuk végett kirendelt lovasságot pedig ujjongva fogadta. Az osztrák-magyar követséghez és Bülow herceg német nagykövet palotájához vezető utat, valamint a Kvirinálhoz vezető utat a katonaság elzárta.

Giers orosz nagykövetet Rómába érkezésekor lelkesen fogadták.

Forradalom

Lisszabonban

Páris, május 15. Magyar Távirati Iroda.) Lisszabonban komoly zavargások törtek ki, a melyekben a flotta is résztvett. A köztársasági elnök hír szerint elmenekült Lisszabonból.

A Dardanellák ostroma

Elpusztult csapatszállító hajó.

Athén, május 15. Mytilenéből táviratozták, hogy azoknak a szövetséges csapatoknak partraszállása, melyeket a szorongatott angolok megerősítése végett vittek oda, nagy nehézségekbe ütközött. Egy nagy szállító gőzöst, amelyen 3000 katona volt, teljes sebességgel a parthoz vittek, hogy a törököknek a parton, a vízben és a vizen túl levő drótakadályait elpusztítsák. Ez a gőzös valószínűleg szétmorzsolódott. A törökök kitűnően megépített drótakadályai még súlyos veszteségeket fognak okozni a szövetségeseknek.

Hamilton és D'Amadé viszállya.

Berlin, május 15. A Vossische Zeitung jelenti Konstantinápolyból: Hamilton angol tábornok és D'Amade francia tábornok viszállya hír szerint a Dardanellák ostromának előkészületeire vonatkozó nézeteltérésekből keletkezett. D'Amadenak ellentében Hamiltonnal az volt a véleménye, hogy Smyrnánál nagy csapattömegeket kell partra szállítani és ezekkel lassan előremenni és azután az egyesült flotta támogatásával erről az oldalról kell erőteljes előretöréssel átmenni a támadásba.

Ha a harctéren levő

hozzátartozójának nagy szíveséget akar tenni, azonnal küldjön neki egy tubus

Lyptol-t

mely a ragályos betegségeket terjesztő tetvek és más férgek ellen a legjobb.

Ára 1 korona. —o— Főraktár:

DR. SZELÉNYI ÁRPÁD

GYÓGYSZERÉSZNÉL

DEBRECZEN, Piac-utca 30. ROSSUTH-PATYKA.

Hajdumegye közgyűlése

A főispán a hadikölcsönért — A vármegye háborus tevékenysége — Frigyes főherceg elismerése a vármegyének

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt ma délelőtt tartotta *rendes tavaszi közgyűlést*, amelynek különösen a háborus vonatkozású eseményei keltettek élénkebb érdeklődést. Domahidy Elemér főispán általános tetszést keltő lendületes elnöki megnyitóbeszédében mint a *végleges győzelmünk* bevezetőjéről emlékezett meg a most folyó galíciai sikeres előnyomulásunkról és meggyőző, nemzeti érzéstől áthatott szavakban hívta fel a törvényhatóság tagjait a *második magyar hadikölcsön* támogatására.

Nagy érdeklődéssel hallgatta a közgyűlés az *időszaki alispáni jelentést*, amelyből kiténik, hogy Hajdúvármegye a *hadvezetőség elismerését kiérdemlően teljesítette háborus kötelességeit*.

A közgyűlésről következő tudósításunk számol be:

(A főispán a hadikölcsönért)

Domahidy Elemér főispán fél 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést. — Megemlékezett Szakál György és Harkány József bizottsági tagok elhunytáról és indítványozta, hogy jegyzőkönyvében örökítse meg a közgyűlés az elhunytak felett érzett részvétét s azután a *második hadikölcsön támogatására* hívta fel a bizottsági tagokat.

— Ismeretes, hogy éppen az utóbbi napokban — mondotta a főispán — a mi lángoló hazaszeretettől áthatott katonáink és különösen ennek a vármegyének a fiai, akik a debreceni háziedben szolgálnak, mily dicső haditetteket vittek végbe. Olyan nagyarányú győzelmeket vívtak ki seregeink, amelyek minden valószínűség szerint *végleges győzelmünkre* fognak vezetni.

Tisztelt közgyűlés! Mikor a legszebb, a legdicsőbb hazafiúi erény az életet kockáztatni, meghalni a hazáért, ugyanakkor *nem kisebb hazafias feladat* járul az *itthonmaradotakra*, akiknek más téren kell teljesíteniük nemzeti kötelességeiket, hogy a győzelem a miénk legyen. A háboru után az *újászületésnek*, a *megújodásnak* az ideje fog bekövetkezni, amely főképp az ország gazdasági erejének felfrissülését fogja meghozni. Az ország gazdasági helyzete megerősítésének előkészítése a legelső kötelessége a nemzetnek most. Csak az az ország erős, amelyik nem szorul a külföldre, hanem a saját maga erejéből tudja életét táplálni. *Ezért kell mindenkinek támogatásra sietni a második magyar hadikölcsönnek*. A hadikölcsön jegyzése nem jár áldozatokkal, hanem jó hasznot hozó kölcsön. — Aki hadikölcsönt jegyez, hazafias kötelességet teljesít és hozzájárul az állam pénzügyi harcerejének kimerülhetetlen megerősítéséhez és emellett a maga anyagi hasznát is megtalálja. Hajdúvármegye hazafias gondolkozású közönségének meg kell értenie, hogy nemzeti kötelesség az ország támogatása, meg kell mutatnia, hogy tud áldozatot hozni a haza oltárán! Kérem a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy támogassák a hadikölcsönt.

A bizottsági tagok élénk figyelemmel hallgatták a főispán beszédét, amelynek nyomán lelkes éljenzés hangzott föl.

(A vármegye 1914-ben)

Ezután következett a tárgysorozat szerint az *alispán 1914. évi jelentése*, amelyet a közgyűlés elfogadott és Juhász Nagy Sándor dr. indítványára elismerését fejezte ki az alispánnak és a tisztikarnak a lelkiismeretes működéséért. Pákozdy Sándor alispán hálásan köszönte meg a közgyűlés elismerését.

(Hajdumegye a háboruban)

Rásó István főjegyző terjesztette elő az alispáni időszaki jelentést december, január, február, március, április hónapokról. A jelentés beszámol az *országgyűlési képviselőválasztók* 1915. és 1916. évre megállapított névjegyzékéről, amely szerint a *hajduböszörményi választókerületben* van 3750, a *hajdúnánásiiban* 3280, a *hajduszoboszlóiban* 3903 és a *nádudvariban* 2961 választó.

A vármegye közigazgatása az elmúlt időszakban ugyszólván teljesen a *hadállapottal kapcsolatos érdekek* szolgálatában állott. A háborúval kapcsolatos rendkívüli munka a belügyi igazgatás majdnem minden ágazatát érinti, kiterjedt különösen a hadiszolgáltatások kifogástalan biztosítására és az ezzel kapcsolatos térítések elintézésére, a népfelkelők behívására, a hadi célokra igénybevett anyagok összeírására, a közegészségi és állategészségügyi intézkedések végrehajtásának szigorú ellenőrzésére, a mozgósítottak hátrahagyott családjainak segélyezésére, a gabona-, liszt-, tengeri- és burgonya-készletek összeírására, valamint az élelmezés, a tavaszi mezőgazdasági munkák idejekorán való elvégzésének biztosítására.

Az elmúlt időszak a súlyos gondokon, a nehéz megpróbáltatásokon, a háboru változó esélyei felett való aggodalmakon felül súlyos anyagi terheket is hozott a vármegye lakosságára. A vármegye területéről igénybevetett 1428 kétfogatu gazdasági szekér. Kiállított a vármegye az elmúlt időszakban 3374 munkást.

A vármegye a legnagyobb megelégedésre teljesítette a hadállapotból folyó kötelességeit, úgy, hogy *Frigyes főherceg hadseregőparancsnok az alispánhoz intézett leiratban fejezte ki köszönetét*.

A földmivelésügyi miniszter a vármegye lakosságának szükségletére eddig 7392 mm. búzát, 2257 mm. rozst, 702 mm. árpát és 10.500 mm. tengerit bocsátott rendelkezésre, amiknek szétosztása folyamatban van. *Ezzel Hajdúvármegye lakosságának lisztigénye körülbőlül augusztus közepéig biztosítva van.*

A tavaszi esőzések és talajvizek több helyütt késleltették a tavaszi mezőgazdasági munkákat, de az *őszi vetések általában kitünőknek mondhatók*. A mezőgazdasági munkák végzésének biztosítása céljából az alispán központi gazdasági intéző bizottságot, az egyes községekben helyi bizottságokat alakított, felhatalmazást kért a földmivelésügyi minisztertől, hogy szükség esetén a lakosságot közmunka címén is kirendelhesse mezőgazdasági munka végzésére.

A vármegye egészségügyi viszonyai a legutóbbi öt hónapban kedvezőtlenek voltak és a szaporodás mindössze 516 lélek.

Az állategészségügyi viszonyok viszont elég kedvezőek voltak.

A pénzügyigazgatóság május 1-ig 11,971 család részére 15,969 korona 95 fillér hadisegélyt utalt ki naponként.

(A közegészségügy)

Lengyel Imre szólott a jelentéshez. — A rossz közegészségügyi viszonyokra mutatott rá, amit az alispáni éves jelentés is kiemel. — Aránylag nagy volt a megyében a születések száma és a szaporodás mégis nagyon csekély. Ennek oka a rossz közegészségügyi viszonyokban van. Sok helyen álló talajvizek okozták a fertőzést és a tiszta magyar Hajdumegye a népesedés tekintetében ezért van az utolsók között. A békés idők bekövetkezésével önálló indítványt fog a közgyűlés elé terjeszteni a közegészségügyi viszonyokat megrontó állapotok javítása végett.

Pákozdy Sándor alispán a felszólalásra reflektálva, bejelenti, hogy a megyei főorvos előterjesztése folytán éppen a napokban felterjesztést intézett a belügyminiszterhez a vármegye egészségügyi viszonyának megjavítása érdekében.

Ezután a közgyűlés tudomásul vette az időszaki alispáni jelentést.

(Átiratok)

Néhány jelentéktelenebb megyei ügy leírása után a *társtörvényhatóságok átirataira* került a sor, amelyeket Rásó István főjegyző ismertetett.

Abaujtonnavármegye ismeretes fölarában arra kéri a kormányt, hogy gondoskodjék arról, hogy a magyar nemzetnek a mostani nagy háboruban tanúsított hagyományos vitészsége és állami önállósága a külföld előtt is megfelelően kidomborítsák. — Hajdúvármegye a teljes egészében *magdévá tette* Abaujtonnamegye nemzeti önértéktől áthatott feliratát és ennek alkalmából elismeréssel adózott a háboruban tanúsított vitéz magatartásukért sok kitüntetésben részesült debreceni ezredeknek.

Támogatja Hajdumegye törvényhatósága *Kolozsvár* törvényhatóságának ama feliratát, melyben azt kéri, hogy a *galíciai menekültek Ausztriában láttassanak el*. Ugyszintén támogatja a vármegye *Debrecen* törvényhatóságának a kormányhoz intézett feliratát, amelyben a *legfontosabb elemi cikkel monopolizálását* kéri a háboru idejére és végül csatlakozott *Kolozsvár* város törvényhatóságának a *hadiseregcsalókat megbélyegző* határozatához, a melyet pártolás végett küldött meg Hajdúvármegyének.

Ezután községi ügyeket tárgyaltak és a közgyűlés délután 1 órakor véget ért.

A horvát országgyűlés elnökének letartóztatása

Polónyi Géza mentelmi bejelentése a képviselőházban

Budapest, május 15.

A képviselőház mai ülése közben szenzációt keltett Polónyi Géza mentelmi bejelentése, a melyből nyilvánosságra került, hogy *Medákovics Bogdán képviselőt, a horvát országgyűlés elnökét a múlt napokban Abbáziában letartóztatták*. Polónyi kérdéseire Tisza István gróf miniszterelnök nyomban felelt s válaszából megnyugvással értesült a Ház arról, hogy *Medákovics letartóztatása félreértés következménye volt* s maga a horvát sabor elnöke annyira nem csinált belőle casust, hogy még *mentelmi bejelentést sem tett* miatta, holott erre mint a főrendiház tagjának joga lett volna.

Az ülésről tudósításunk itt következik:

Beöthy Pál elnök az ülést fél 11 órakor nyitotta meg. A elnöki előterjesztések után rátértek a napirendre: a *kuriai bíráskodás módosításáról* szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatására.

Károlyi Mihály gróf élesen bírálja a választások bíráskodásáról szóló törvényt, amely a fuvardijak és a szükséges ellátás megtérítése folytán pénzért szavazó részeg választókat teremtett. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Polónyi Géza a javaslat ellen beszél és szemrehányással illeti a kormányt, hogy gyorsítja a képviselőház tárgyalásait. Beszéde közben *sürgős mentelmi bejelentést tesz Medákovics Bogdán, a horvát országgyűlés elnöke* mentelmi jogának megsértése miatt. *Medákovics Bogdán képviselőt Abbáziában séta közben Scheiler zágrábi katonai parancsnok rendelkezésére csendőrök letartóztatták, mert állítólag politikai tekintetben gyanús emberekkel társalgott*. Skerlec Iván báró horvát bán mindent elkövetett Medákovics kiszabadítása végett, de az ügy máig sem nyert rendezést. Fölkéri a kormányt, publikálja azokat az okokat, ame-

Ibolya virágcsarnokomat Szentanna-utca 5. szám alól **Piac-utca 42. szám alá helyeztem át.**
Szives pártfogást kér **HUDAK BÉLANÉ.**

lyek Medakovics letartóztatására vezettek és vizsgálatot követel, továbbá elégtételt Medakovics részére.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy az ügy magának Medakovics Bogdának a belenyugvásával a legrövidebb idő alatt elintéztetett. Medakovics, aki a főrendiház tagja, maga sem tett mentelmi bejelentést. Magára a napirenden lévő törvényjavaslat vitájára reflektálva kijelenti, hogy a kormány hajlandó a törvényjavaslaton megfelelő módosításokat eszközölni, de ha azt látná a kormány, hogy a vita olyan méreteket ölt, amely nem felel meg az ország érdekének, el fogja halasztani a javaslat tárgyalását.

Bródy Ernő, Apponyi Albert gróf, Springer Ferenc és Haller István beszéltek még a javaslat ellen, ezután a tárgyalást hétfőre halasztották.

Az ülés délután 3 órakor ért véget.

Tábori istentisztelet a Száva-parton

A debreceni öreg honvédek ünnepe

Redl Szegefried szolgálatonkívüli viszonybeli főhadnagy a következő érdekes, színesen megírt levelet küldte nekünk a déli harctérről:

Szávapart, május 8.

Május második. Verőfényes szép tavaszi nap. A nagy természet templomában mindenütt megújulás, mindenütt ezerszínű pompa. Kibontakozott a tavasz. Az emberi szívekben is bizalomteljes reménységek, olthatatlan vágyak támadnak s e reménységeket és vágyakozásokat mindenki szívében a nagy Teremtő iránt való mélységes hálaadás érzése koronázza be. Vasárnap van... A Száva-parti biztosítási vonal azon szakaszán, ahol a debreceni öreg honvédek táboroznak, már a kora reggeli órákban élénk mozgás észlelhető. Táborhelyüket s fedezékeiket honvédek pár perc alatt, katonás gyorsasággal rendbe hozzák, mosdanak, öltözködnek s általában úgy sűrögnek-forognak, mintha ünnepségre készülnek. — Pedig még nincs semmiféle parancs, nem tudhatják, mit hoz a következő óra, vagy talán perc. Közben lefoly az őrsegek és őrszemek felváltása. A kik jönnek s akik mennek, mind derült kedvvel, örömteljes arcúval, tréfás beszélgetést folytatnak, miközben mindegyikük sűrűn áttekint a Száva tulsó partjára, figyelve a komitácsi esetleges mozgulatait. És a tiszték? Oh, a tisztokról meg is felejtkeztem. Ők is kint vannak már s a legpompásabb hangulatban fel s alá járva parancsokat adnak s jelentéseket hallgatnak meg. Pedig rossz éjszakájuk lehetett, mert a nyílt vizen aludtak egy parthoz erősített, de az erős hullámvás miatt folyton himbálózó ladik deszkáin. Közben csenget a telefon. Csend áll be. Mindenki feszült figyelemmel hallgatja a beszélgetést.

— Itt a zászlóalj ügyeletes tiszt beszél és ott?

— Itt R. főhadnagy, főőrség parancsnok. Kölcsonös üdvözlések után a zászlóalj ügyeletes tiszt folytatja:

— Hadvezetőségünk intézkedése folytán délelőtt 9 órakor tábori lelkész érkezik isteni tiszteletet tartani. E végből a főőrségi tartalék és munkáskülönítmények 10 órára csolnakon azonnal beszállítandók.

Ez örömhír folytán honvédek — élükön tisztjeikkel — gyorsan csolnakokba szállnak s az áradás folytán mély vízzel borított őserdő fái közt haladva, alig egy óra alatt partos oldalra kikötnek. Egy ilyen, terebélyes fák koronái között, vizen történő bevonulás csodás

látványt nyújt a szemlélőnek. Mintha rég lelt s regékben szereplő idők színei elevenednének föl lelkünkben. Szinte önkéntelenül azt kérdezzük magunktól, vajon nincsen-e ebben némi hasonlatosság a „Hadak utjához”? . . .

Öreg honvédek a csolnakokból rendre kiszállnak, meglepő katonás fegyelmelzettséggel tüstént sorba állanak s vezényszóra vidorán, méltóságteljesen felvonulnak a kijelölt irányban. Tekintetükből kilenc hónap múltán sem látható semmi csiggedés. Sem erejükben, sem bizodalomukban meg nem fogyatkoztak. Lelküket csak az az egy fenséges gondolat hatja át, hogy „a haza mindenek előtt”. Szívükben alig van más érzés, mint az, hogy szent előttük ez a föld a Kárpátoktól le az Adriáig s az arcukról titkröződő acélos elszántság mintha üzenet volna az ellenség felé: „Csak holttetemeinken keresztül juthatsz Árpád szent földjére!”

Pont 10 óra . . . A legénység tisztjeik vezetésé alatt a közeli szerb templom melletti pázsitos térségen elfoglalja helyét. E pillanatban repülőgép tűnik fel fölöttünk, egy szerb szolgálatban álló jól ismert francia repülő. A benne ülő erősen figyelő állásainkat és több kilométeres belső erődítési vonalunkat. Megjelenése olyan megszokottá vált, hogy honvédek sorában mozgást sem idéz elő. Az előttünk álló szerb templom történelmi időket ért: honáruló népe elűzve s falait magyar bakák állják körül, fohászokodva ősi hadurukhoz, ki hazájukat világot megrengető veszedelmek között is ezer éven át megtartotta részükre. Majd kezdetét veszi az ünnepi aktus hálaadó egyházi énekkel, melynek végeztével feláll a tábori szószékre a hadvezetőség kiküldött tábori lelkésze: Bereczky István volt diószegi segédlelkész, jelenleg Makó város református lelkésze, aki Jeremiás próféta könyvéből e szent szavakat:

„Azt mondja az Ur: Amiképpen hoztam e népre nagy háborúságot, azonképpen én hozok ő reájuk minden jót”

alapigéül véve, szinte apostoli ihletséggel, egyre növekvő lelkesültséggel, magas szárnyalású, eszmékben gazdag tanítást tartott. Minden mondata, minden szava viszhangra talál honvédek lelkében. Tanításában szinte kézenfekvő érveléssel bizonyította be, hogy a háborús állapot nemcsak gyászt és romlást jelent, hanem, hogy a háborúnak áldásai is vannak, amelyek kuforrásai lesznek „minden jónak”. Kifejtette, hogy a háboru borzalmai, az elszennvedett nagy fájdalmak s a mérhetetlen gyász, mely a háboru nyomán a népek lelkére háramlik, nem hiába valók, mert forrásai, alapjai lesznek egy tisztultabb erkölcsi világnézetnek, amely az egyenlőséghez és testvériséghez vezet. Az életben maradtak lelkét az Isten gondolata szállja meg, a hit ereje újra tért hódítva nemes cselekedetekre, nagy áldozatokra ösztönzi a gazdagot s még odaadóbb munkásságra serkenti a szegényt. A társadalmi osztályok közötti válaszfalak

Ára: fél üveg K 1.20. Egész üveg (hónapokig elég) K 2.—

A ki következetesen mindennap használja az Odolt, az mai tudásunk szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

öszeomlanak, kunyhók és paloták lakói egyek lesznek az őket ért csapások hatása alatt. — Harctéren küzdő katonáink lelkében — küzdelmeik, szenvedéseik és nélkülözéseik közepette — mind élénkebb lesz az a vágyakozás, hogy megtámadott hazájuk jótéteményeit visszanyerhessék. Küzdenek tehát titáni erővel, hogy hazájukat megvédjék. S ha időnkint nyugovóra térhetnek, gondolataikban és álmaikban visszaszállnak övéikhez s határtalan szeretetükben felölelik azokat is, akikben előzőleg közömbös szívvel voltak. A szülők küzdő fiaikra, a nők férjeikre, a gyermekek apjukra gondolnak aggódó szeretettel, hazavágyó szívvel. Tekintetével mindenki Isten felé fordul, csak Tőle várja, s csak Tőle kéri fegyvereink győzelmét, igazságos ügyünk diadalát. Bizton eljövő győzelmünk megszilárdítja nemzetközi helyzetünket s Szent István koronájának visszaadja eredeti fényét, melynek ragyogásától megalázkodnak a reánk támadt orgyilkosok. A háboru borzalmaikat egy állandó béke áldásai fogják felváltani, melyektől új, boldogabb korszak bekövetkezését remélhetjük.

E fenkölt magas nivón álló egyházi tanítás mély hatással volt honvédekre. Elfojtott zokogásuk s a szemükben feltörő könnyek beszédesen mutatják, hogy erős bizalommal vannak az Urtól jövő „minden jók” iránt.

A tábori istentisztelet a Himnusz elénekülésével ért véget.

Jegyzések Debreczenben a második hadikölcsönre

Nap-nap után nagyobb arányban növekszik Debreczenben a második magyar hadikölcsön jegyzése, ami azt mutatja, hogy e város polgárai megértették a hadikölcsön nagy nemzeti jelentőségét és hazafias áldozatkészséggel adja oda mindenki a megtakarított tőkét az államnak, hogy meg nem gyöngülő erővel küzdhessen ellenségeink ellen. Az államnak kölcsönözni nemes hazafias áldozatkészség, hanem célszerű gyümölcsöztetése is a nélkülözhető tőkének. Mindezeknek tudatában van a debreceni közönség, amely — mint már a jegyzés első napján megállapítható — olyan sikerre fogja juttatni Debreczenben a második hadikölcsönt, amely föltumulja az elsőnek az eredményt.

Az Alföldi Takarékpénztárnál a mai napon a következő jegyzések történtek: dr. Khoór Dezsőné, Hajdunánás 20,000 K, Tarbay József 5000, Koroknay András 6000, Csillag József 2500, özv. Kovács Lajosné 2000, Spitz Etel 1500, C. I. 800, ifj. Medgyesi János 500, Havass Kálmán 400, dr. Erdős József 200, Nagy Imréné Hajdusámsón 200, főreáliskolai alapítvány 50 korona.

A Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál ma Gróh Ferenc prépost-plébános 60,000 koronát jegyzett a második hadikölcsönből.

Debrecen város is nagyobb összeget fog jegyezni az új hadikölcsönből. Márk Endre udv. tan. polgármester, Vargha Elemér dr. tanácsnok és Kondor Kálmán főszámvevő készítik elő a jegyzésre szükséges összeg biztosítását, amit a május 21-re összehívandó rendkívüli városi közgyűlés fog megszavazni.

VÁROSI SZÍNHÁZ

MŰSOR:

HÉTFŐ: *Fedora*, szímmű. (Zónaelőadás.)
KEDD: *Táncos huszárok*, operett.
SZERDA: *Zsuzsi kisasszony*, operett. (Zónaelőadás.)

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít **FEUERSTEIN**

FIÓK ÜZLETEK:
Placz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz. Telefon szám: Főüzlet 11-57. sz. Fióküllet 732. sz

mosó intézete Placz-utca 63.

Telefon szám: Főüzlet 11-57. sz. Fióküllet 732. sz

Fogoly hadosztályparancsnok és egy egész tüzerbrigád

Magyarul beszélő orosz tanár

Napok óta tart a rengeteg nagyszámú orosz fogoly elszállítása a Kárpátokból, hol vitéz csapataink egy egész orosz hadsereget megsemmisítettek.

Szombat és vasárnap igen sok transport ment Kassán keresztül, melyek mindegyike 30—40 orosz tisztből és kb. 2000 orosz fogolyból állott.

A kassai állomáson a foglyok menázsit kaptak és rövid pihenő után tovább vitték őket az ország belsejébe, a fogolytáborokba.

Szombaton Kassára hoztak egy orosz generálist és egy ezredet, a hadosztályparancsnokot és brigadérosát. Ezeket 10-ik hadtestünk Dukla környékén fogta el összes csapataikkal, tüzéréjükkel és nagy hadikészleteikkel együtt.

A generálisnak és az ezredesnek Boroevics rendeletére kardjaikat meghagyták. Egy napig Kassán voltak a Fő-utcai nagy lakatnya egyik lakosztályában. Tegnap délben a személyvonattal két tiszt kíséretében Budapesten át tovább vitték őket.

Az orosz tábornok nagyon levert és vigasztalhatatlan volt. Ugy ő, mint a többi fogoly tiszt egybehangzóan azt mondják, hogy egész váratlanul érte őket hős csapataink támadása. Teljesen tájékozatlanok voltak erőviszonyaink felől.

Különösen az offenzívát bevezető tüzerharc lepte meg őket. Az orosz tábornok, aki maga is tüzerbiztos, azt mondta, hogy az egész háború tartama alatt, de még az orosz-japán háborúban sem tapasztalt olyan hatalmas, pokoli, mindent elpusztító ágyútűz, mint amintőt tüzéréjük a mostani támadást megelőzőleg az orosz állásokra zúdított és amelynek nem lehetett ellentálni.

Érdekes, hogy a tábornok méltatlankodott, mert harmadik osztályú párnázatlan kocsin kell Budapesten utaznia. Csak akkor nyugodott meg, mikor megmagyarázták neki, hogy egészségügyi szempontból szüntették meg a kárpított vasúti kocsik járatását bizonyos vonalakon és a mi tábornokaink és törzstiszteink is ugyanolyan kocsikban utaznak.

Az egyik, tegnap délután Kassán keresztülment fogolytransport egy egész orosz tüzerbrigádot vitt, persze csak a tiszteket és a legénységet. A lovakat, ágyukat és a felszerelést más transporttal szállítják.

A brigadéros, egy ezredes volt, vele együtt 28 tiszt, leginkább fiatalok, de mind nagyon intelligensek. Többnyire németül és franciául is beszéltek az oroszok kívül. Volt köztük egy finn származású rigai egyetemi tanár is, aki kifogástalanul beszélt magyarul.

Egyik tiszt elmondta, hogy került fogóságba: Az 575. számú magaslaton, a duklai szorosától keletre volt kitűnő fedett állásuk, csütörtökön azt vették észre, hogy állásukat a mi csapataink nagy kerülővel megkerülték, mire megkezdték a visszavonulást Lupkov irányában, utközben kapták a jelentést, hogy ez az út már el van vágva, tehát megváltoztatták az irányt és Dukla felé igyekeztek.

Nemsokára azonban találkoztak egy gyaloghadoszloppal, mely szintén Dukla felé volt menekülőben, de már nem tudott előrejutni, mert Duklát már csapataink szállták meg. Már csak egy hegyi út állt szabadon előttünk, melyen azonban ágyukkal csak nehezen le-

hetett volna előrejutni. Így azon kezdtek tanácskozni, — a gyalogság menjen-e előre és az ágyukat cserben hagyva meneküljön a legénység és mentsék meg a lovakat? De még tanács közben hatalmas „Hurrah” kiáltással mutatkozott északról is a mi katonaságunk és így minden oldalról körülzárva, meg kellett adnia magát az egész hadoszlopnak.

A tüzerbiztosok ujságokat kértek, meg is kapták a tegnapi lapokat, melyekből fejcsóválva értesültek az osztrák-magyar-német haderők győzelmeiről az egész vonalon. Különösen Libau elfoglalásának hírére, egyes onnét származó tüzerbiztosok vegyes érzelmekkel fogadták.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, e hó 16-án az istentiszteletek rendje a következő: a Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Jánosi Zoltán lelkész, délután Mándoki Sándor hittanhallgató; a Kistemplomban prédikál Könyves-Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Szele György lelkész, délután Tamáska János hittanhallgató; a Kossuth-utcai templomban prédikál Szombathy Imre koll. szenior, délután Almássy Márton hittanhallgató; az Árpád-téri templomban prédikál délelőtt Uray Sándor lelkész, délután Kovács János vallásoktató lelkész; az Ispótyai templomban prédikál Boér Károly vallásoktató, délután Filep Gusztáv hittanhallgató; a homokkerti imaházban prédikál Zih Sándor lelkész. — Vasárnap délután a főiskolai oratóriumban vallásos estély lesz, ez évadban az utolsó.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Labossa Lajos segédlelkész végzi. Reggel 9 órakor a tanuló ifjuság az Ur szentvacsorájához járul. D. u. 5 órakor ima.

— **Csejdy főtörzsorvos áthelyezése.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni, hogy a király Csejdy Gábor dr. főtörzsorvost, a debreceni honvédkerület egészségügyi főnökét ugyanebben a minőségében Pozsonyba helyezte át.

— **Nagy alapítvány a debreceni kollégiumnak.** Berghofer Károly monori lakos, volt debreceni diák március 15-én elhalt s végrendeletében összes értékpapírjait kegyeletből a debreceni református főiskolára hagyta. Az értékpapírok értéke végrendelet szerint 40,000 korona, mely manapság növekedett is. Az alapítvány kamatainak 75%-a közszükségletre fordítatik, 25% pedig tőkésítettik. A kegyes alapító emléke méltó a megörökítésre.

— **A hősök árváiért.** A hős debreceni 39-ik gyalogezred első pót századának lelkes legénysége 78 korona 20 fillért gyűjtött össze zsoldjából Debrecen szab. kir. város árvaszékének hadi árva-alapja javára, mely összeget a század nemesszivü kapitánya, Penyigey Sándor 100 koronára egészített ki. Ezen, igazán a legnemesebb adományért ezuton is hálás köszönetet mond és e nemes cselekedetet Arany-könyvében örökíti meg az árvaszék.

Rohitschi ásványvizek:
Tempel-, Styria-, Donati-forrás,
tisztán természetes töltésben.
 Kötő gyógyvizek
 gyomor- és bélbajok (vérhas, hasmenés, tifusz),
 hugasav
 Biztos cukorbetegség májbajok ellen.
 Orvosilag ajánlva.
 Nagybani raktár Magyarországon:
HOFFMANN JÓZSEF Budapest, V. Báthory-u. 8.

— **A katonai munkások a vak katonáknak.** A debreceni népfelkelő parancsnoksághoz tartozó Hajdu-, Bihar- és Szatmármegyéből alakult II/10. sz. utépitő munkásosztag katonai és polgári népfelkelő legénysége a vak katonák részére 150 koronát gyűjtött össze, amit az alábbi levél kíséretében küldtek el Márk Endre udv. tan. polgármesternek:

A debreceni m. kir. népfelkelő parancsnoksághoz tartozó Bihar-, Hajdu- és Szatmár-vármegyéből alakított magy. kir. II/10. sz. utépitő munkásosztag katonai és polgári népfelkelő legénysége hazafias érzelmektől áthatva, saját kebelében a világháború legszerencsétlenebb áldozatai: a világtalanná vált, szükségét szenvedő bajtársainak segélyezésére 150 koronát gyűjtött össze, mely összeget egyidejűleg van szerencsénk Méltóságod címére postán átutalni, azon tiszteletteljes kéressel, hogy azt rendeltetési helyére juttatni kegyeskedjék, Hazafias üdvözléssel, 1915. május 7-én. Tábori posta 94. szám. Ókrös József, szolgálattevő őrmester, kultuszminiszteri irodai segédtsízt, Fazekas Henrik, számvivő őrmester, kereskedő.

Szabó Elek polgármesteri titkár beszo- gáltatta a 150 koronát a debreceni hadse- gélyző hivatalba.

— **Hősi halál.** Kis Ernő, a hajduböszörményi főgimnázium ének- és zenetanára, a harctereken szerzett sebei és betegsége következtében e hónap 8-án Aradon, huszonhét éves korában, hősi halált halt.

— **A városi sajtóiroda hamis hírei.** Az újságok informálására alakított városi sajtóiroda eseménykönyvéből közöltük tegnap, hogy a rézgálic, amit a gazdák a város gazdasági hivatalnál jegyeztettek elő, megérkezett és a város most már ki fogja árusítani azoknak, akik megrendelték. A hirdás folytatán ma az érdekeltek valósággal megostromolták a városi gazdasági hivatalt és keresték a rézgálicot, amely a városi sajtókönyv szerint megérkezett. És kiderült, hogy a rézgálic még nincs a városban, még talán el sem indult Debrecenbe. A városi sajtóiroda félrevezette a lapokat és beugratta a gazdákat, akik a rézgálicot várják. A kellemetlenséget okozó felületességen a városi sajtóiroda mindössze egy ideges gesztussal próbál tulesni — a lapok segítségével. Ugyanis figyelmeztető aláhúzásokkal és „fontos” felkiáltással kísérve, beirta mai dátummal a sajtókönyvbe a lapok számára közlés végett, hogy a rézgálic közbejött „forgalmi akadályok miatt” nem érkezett meg. Mi azonban nem tekinthetjük ezzel elintézetnek a városi sajtóirodának reánk nézve kellemetlen felületességét. Nem az első eset ez. A mult heten Tüdös Kálmán dr. városi tisztí főorvost küldte szabadságra a városi sajtókönyv és másnap, a mikor a sajtókönyvből megírt hírt megjelent, a főorvos méltatlankodott a legjobban a személyére kellemetlen hirdás miatt, mert mindössze pár napig volt kénytelen helyettesíteni magát, de szabadságra nem ment.

Mi nem vagyunk hajlandók a városi sajtóiroda kedvéért ilyen kellemetlenségeknek kitenni magunkat ezután is és azt kívánjuk, hogy állítsák vissza a városi sajtóiroda régi hirszo- gáltatási rendszert, amely mellett az újságíró maga szerezte információit a város hivatalaiban. A sajtóiroda létesítése óta a tanácsnokok és a városházán mindenki, aki azelőtt készséggel tájékoztatta a városi köz- igazgatás eseményeiről az újságíró, illetve a közönséget, — ezzel gombolkoznak be az újságíró előtt: „Nem szabad mondanunk semmit, a sajtóiroda mindent kiad.” Csakugyan. A sajtóiroda mindent kiad, olyat is, ami nem igaz. Kérjük a polgármester urat, kimélje meg a hírlapírókat a sajtóirodának nevezett életképtelen hivatalos szervtől és állítsa vissza a városházán az azelőtti hirszo- gáltatási rendszert, hogy lelkiismeretesen tájékoztathassuk a közönséget a városi köz- igazgatás eseményeiről.

— **Tábori és harctérre** küldhető 35 deka- grammhoz fadóbozokat, 5 kilóig engedélyez- zett tábori postaládákat, tiszti katonai ládákat kaphat: Piac- uca 56., Megyeház mellett, ud- varban bent.

— **Köszönet.** Az Országos Vörös Kereszt Egylet debreceni fiókjá ifj. Losonczy János tartalékos cs. és kir. hadapród debreceni lakatos-mester urnak, aki az egyesületnek 8 díszes kivitelű értékes gyűjtő-szekrényt adományozott, elismerését és hálás köszönetét nyilvánítja. Kelt Debrecen, 1915. évi május hó 15-én. Márk Endre, m. kir. udv. tanácsos, polgármester.

— **A Svetics-intézet növendékei a gazdasági akadémia telepén.** A Svetics-intézet 14 növendéke, az intézet főnöknője s az apácák kíséretében tanulmányozási célból f. hó 12-én a gazdasági akadémia pallagi telepére tanulmányi kirándulást rendezett. Az akadémia részéről Szankovics János igazgató az itthonlévő tanárokkal fogadta a kirándulókat. A fagykár elleni védekezés alatt álló szőlőnek megszemlélése után az akadémia kertészetét nézték meg a kirándulók, hol a különféle akácok, a szép termést ígérő gyümölcsfák, a szélmaloms vízműöntöző telep és az újonnan öntözésre berendezett zöldségeskert nyerték meg a tetszésüket. Majd a gyűjtőteményárnak megszemlélése után a majort és az állatállományt, a fejést, takarmány előkészítést szemléltek meg. Egy pár szép dal eléneklés után kiállonaton elutazott a leányserg egy kellemesen és hasznosan eltöltött délután emlékével.

— **Hősök temetése.** A Ferenc Szalvátor főherceg megfigyelő kórházban meghaltak: Mateker Ferenc aurbachi (Németország) ill. közlegény, temetése május 16-án d. e. fél 11 órakor a Hatvan-utcai temető halottas házából, Kettinger Ferenc oberleicheni (Ausztria) és Javin Bernát salgótarjáni ill. közlegények, temetésük május 17-én d. e. fél 11 órakor ugyanonnan.

— **Ki akar selyemhernyót tenyészteni?** A debreceni selyemhernyó-beváltó állomás (Homokkert, Bujdosó-utca 3.) felhívja mindazon családokat, amelyek selyemhernyót akarnak tenyészteni, a hernyók átvétele végett a beváltó-állomás vezetőjénél jelentkezzenek.

— **A katona-teológusok vizsgái.** A debreceni egyetem hittanszéki karának határozata szerint az 1914—1915. isk. év második felében párbeszédi vizsgák alól felmentést nyernek azok, akik tényleges katonai szolgálatot teljesítenek és azok, akik a debreceni megfigyelőkórházban állandó szolgálatban vannak, ha szolgálatuk tartamát május 31-ig a katonai parancsnokság által is igazolni tudják. Az exmittáltak és a vidéki szolgálatot teljesítők kollokviumra előállani kötelesek.

— **A Hungária-kávéház áremelésének híre Oroszországban.** Gyulai Zsiga hirlapíró, a Debreceni Független Ujság volt munkatársa, aki szellemes írásaival sok élvezetet szerzett a debreceni közönségnek, a háború kitörése óta katonai szolgálatot teljesít. Ezidőszelint az orosz-lengyelországi Nowo Radomsk városban tartózkodik, mint egyik népfelkelő teherhordó osztag számvivő altisztje s innen küldte a következő tábori postai levelezőlapot ifju Weichinger Károlynak, a debreceni Hungária-kávéház tulajdonosának:

Kedves Weichinger ur!

Itt Oroszországban arról értesültem, hogy Ön ismételtén kénytelen volt a kávé árát fölemelni. Az urak azt mondják, hogy már a kávéházban sem menyei az élet. — Én azonban szívesen lemondanék az újságírói kedvezményekről, ha csak egy pár napra is beülhetnék, illetve kiülhetnék a Hungáriába. Itt ugyanis csak „Cukerniák“-k (cukrászda) vannak s ott is csak „herbatá“-t (teát) mérnek. Nekik legyen mondva. Különösen rosszak a szivarok. Egy darab Hungária-médea: 1 koronát érne. — Üdvözlöm összes ismerőseimet és jóbarátaimat, vagyok a viszontlátásig — a mennyekben, őszinte híve

Nowo Radomsk (Orosz - Lengyelország), május 2.

Gyulai Zsiga,
volt debreceni hirlapíró.

— **Háborus emlékek a városi muzeumnak.** A debreceni városi muzeumnak háborus emléktárgyakat adományoztak: Nagy Márton ref. lelkész (Szerep) alkalmi beszéd, imádság, Baróti Gábor 10 régi ezüstpénz, Muraközi László átvonuló katonák aláírásai, Lóránt József háborus fényképfelvétel (Dom Miguel braganzai herceg a közepén), Neugebauer Nándor Tábori Ujság, farsangi trombita, Ring Ferenc pincér hadifogoly orosz csekkje, Hegedüs Sándor 5 könyv háborúból, Schirf Farkas (B.-Ujváros) Háborus levélpapírok, S. Szabó József tanár háborus vers, műsor, Varga Antal (B.Ujváros) háborus irások, Burg Sándor honvéd szakaszvezető, belgrádi tárgyak, Mándy Bertalan háborus szerszám. — Ezen adományokért köszönetet mond a muzeum s felkéri a közönséget a további adakozásra.

— **A debreceni ref. tanítóképző intézet évvizsgáló vizsgái.** A debreceni ref. tanítóképző intézetben az évvizsgáló vizsgák rendje a következő: május 17., 18-án a IV. évesek osztályképesítő írásbeli vizsgája; 27-én a IV. évesek osztály- és osztályképesítő vizsgája; 28., 29-én a III. évesek osztály és osztályképesítő vizsgája; 30-án d. e. 10 órakor a gyakorló iskola vizsgája saját tantermében; május 31-én és június 1-én d. e. a II. évesek osztály- és osztályképesítő vizsgája; június 1-én d. u. az I. évesek osztályvizsgálata. Június 2-án a IV. évesek befejező képesítő írásbeli, június 25-én pedig a szóbeli vizsgájuk fog megtartatni.

— **Mint a gomba meleg eső után** úgy támadnak most ugynevezett sütőporok, utánozzák a lehetőségig az ismert márkákat és nem átalják szószerint más cégek kipróbált vényét a hátlapján lenyomaatni. Mindenesetre meghozták azután azon háziasszonyok, akik ezen sütőport használták, ítéletüket. A legtöbb kézzimány nem ér semmit, egyáltalán összetételük célszerűtlenség és az elkészítendő ételnek egyenesen sikertelenséget idéznek elő, az ugynevezett hadi étkezéseknél teljesen hasz-

navehetetlenek. Minden háziasszonynak sürgősen ajánlatotik hogy csakis „Dr. Oetker sütőpor Bakin“ vagy „Dr. Cratos Treff-sütőpor“ milliomszor bevált márkákat kérje és utánzatokat utasítson vissza.

— **Jótekonysági házi perselyek.** A Hadsegélyző Hivatal házi családi perselyeket hozott forgalomba, hogy módot nyújtson mindenkinek hazafias kötelessége teljesítésére. — E kis perselyek tartalmát a háboruban elesett hősök özvegyeinek és árváinak, valamint a rokkanttá lett katonáknak támogatására fordítják. Ha mindenki bedobja fölösleges filléreit e családi perselyekbe, hozzájárul a hadsegélyezés nagy és magasztos feladatának megvalósításához. Minden fillérre szükség van! A családi gyűjtőperselyeket a Hadsegélyző Hivatalnak a Kossuth Lajos-utca 20. szám alatt levő „Persely-osztály“-ában lehet beszerezni 40 fillérért, a vidéki megrendeléseket ugyanott posta útján intézik el. Hangoztatunk kell, hogy e perselyeket csak a családi otthonokban szabad gyűjtésre használni, ezekkel a nyilvánosság körében való gyűjtés a legszigorubbantilos. A megtelt perselyeket Budapesten a Kossuth Lajos-utcai persely-osztályban vagy a hivatal gyűjtőosztályában (Képviselőház épülete) veszik át ideiglenes elismervény ellenében; később egy bizottság bontja föl a beszedelt perselyeket. A befolyt összegek a gyűjtőknek hivatalosan fognak nyugtáztatni. A megtelt persely helyébe kívánatra díjmentesen új perselyt küldenek. A családi gyűjtőperselyek iránt már eddig is megnyilvánult széleskörű érdeklődésből ítélve, nem fog akadni magyar család, amely ne szerezne be a legszébb jótekonysági célt szolgáló perselyeket. Különösen az ifjuság, a lelkes magyar gyermekserg munkálkodik azért, hogy minden persely színültig megteljen.

— **A debreceni segítő-akció.** A háboruban megvakult katonák részére adakoztak: K. R. 2. Sesztina Lajos 14. Wiener Adolf 3. dr. Müller Ernő, Nagy Zoltán elhatározása alkalmából 10, Janovich Miklós 4, Kupfer Jenő 28 korona.

URANIA

Debrecen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ - FÉR. - TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

Mária Carmi Vollmöller!

AZ ÖRDÖG.

Dráma, 1 előjáték, 3 felvonás.
MATILDE SERAO : Életem a tied című regénye után.

Főszereplő: **MARIA CARMÍ.**

A harmadik és negyedik felvonás valóságos orkánja a szenvedélynek.

Szokások Cyrenaikában.
Természeti felvétel.

Frecot párbajozik.
Humoros.

Mozifelvétel falun.
Humoros.

Előadások kezdete délután 5 órakor.
Rendes helyérek.
Szombaton és Vasárnap 3—5-ig félhétár.
Folytatólagos bemenet.

URANIA

Korona-
Passage

Telefon
3-28.

Ma utoljára!

SZENZÁCIÓS MŰSOR!

Két nagy slager.

Fel a kezekkel.

SCHACH MATT.
Kalandor történet 3 részben.

Egy newyorki milliomos fogadása
vagy

**Amerikából
Európába**

léghajón.

Szöktetési vígjáték 4 felvonásban.

Előadások kezdete 5 órakor rendes helyárral.
Vasárnap 3—5-ig félhétárak.

Kérje
ingyen és bérmentve órákról, arany- és ezüstárúkról, hangszerekről stb. 4000 képet tartalmazó főárjegyzékemet.
Első órágyár,
Konrad János, es. és k. udv. szállító
Brux 1106. sz. (Csehország.)
Nikel horgony óra K 3.80, jobb K 4.20, Ó ezüst fém-rem. óra K 4.80, svájci horgonyművel K 5.—, háboru emlék-óra K 5.50, rádium zsebóra K 8.50, ébresztővel K 24.50, nikel-ébresztő K 2.90, fali óra K 3.40, minden óráért 3 évi irásbeli jótállás. — Szétküldés utánvételt. Kockázat nincs! Kicsérelés megengedve vagy pénz vissza.

Kölcsönt ad | **Külföldi pénzeket**
SORSJEGYEKRE és legmagasabb árfolyamra
ÉRTÉRPAPIROKRA | **lyamon bevált**
A DEBRECZENI
Rézizálog Kölcsönintézet Részvénytársaság
BANKOSZTÁLYA
Simonffy-u. 13. **Telefon 298.**

Legolcsóbb beszerzési forrás

Női kalap-formakülönlegességek, disztollak és művirágokban,
ugyszintén szobadíszek, sirkoszorúk nagyban és kicsinyben.

Jünker Henrik
művirág- és disztoll-gyára
Debrecen, Piac-u. 26-28.
városi bérpalota (Passage).

Mindennemű tisztítás gyáramban eszközöltek.

Meghívás.
A „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete” VIII. évi Rendes Közgyűlését
1915. évi május hó 30-án d. e. 1/2 11 órakor, Csapó-utca 1. sz. (I. emelet) hivatali helyiségében tartja meg, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívottnak.
A f. 1915. évi május hó 9-én d. e. 1/2 11 órára szabályszerűen meghirdetett és összehívott közgyűlés a tagok határozatképes számban való megjelenésének hiánya miatt megtartható nem volt. — Az ezúttal f. május hó 30. napjának d. e. 1/2 11 órájára összehívott közgyűlés az alapszabály 40. §-a értelmében az előző közgyűlés naprendjére kiegészített és az alábbi tárgyszózatban felsorolt ügyek felett a megjelenendők számára való tekintet nélkül végérvényesen határoz.

Tárgyszózat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletév eredményéről.
3. Az 1914. évi mérleg és zárószámadások és az 1910. évi IV-ik évtársulat vagyon-mérlegének előterjesztése.
4. A felügyelő-bizottság és a felszámoló-bizottság jelentése és ezek alapján az igazgatóság, felügyelő-bizottság és felszámoló-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozathozatal.
5. Felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
6. Két kilépő igazgatósági tag helyének betöltése.
7. Három 1911. V-ik évtársulat felszámoló biz. tag választása.
8. Az aapszabályok 50—51. §-ának módosítása.
9. Az igazgatóság javaslata a veszteségek mikénti pótlásáról.
10. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.
Az évi mérleg és zárószámadások, 8 nappal a közgyűlés előtt, minden szövetkezeti tagok hivatalos helyiségünkben kiadatnak.

Megbízható
intelligens hölgy egy jól bevezetett női cikk képviselőjére kerestetik — írásbeli ajánlatokat „Megbízható” jelligé alá a kiadóba.

Egy csinosan
butorozott szoba kiadó. Hatvan-utca 13.

Gyakorlott
pénztárnoknő vagy kiszolgáló leány jó bizonyítványokkal azonnali állást keres. Címe: Friednél, Simonffy-utca 37.

Használt
jókarban lévő könyvszekrényt keresünk kölcsön, míg a háboru tart. „Katona-Olthon.”

Modern
csinos, 3 szobás lakás, azonnal kiadó Iskola-u. 8. sz. alatt.

Butorozott
modern utcai erkélyes lakás, a Piac-utca leg-s ebb helyén, mely két szobából, fürdőszobából áll, zongora használatra kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Tűzfát, szárazat
ölenként, vagy öfiele felvágva, megrendelésre hához s állít, valamint raktáron tarti csépléshez szükséges **köszenét,** mely vagyon ételekben is megrendelhető

Unio
tűzfát és áruforgalmi r-t. Ispotály-telep 1. szám, Vas- és rézbutorgyárral szemben. **Telefon-szám 779.**

Öt-hat szobás tiszta lakást keresek, lehetőleg Julius tizenötödikére, amely legalább három, ötméteresnél nagyobb szobát foglal magában, fürdőszobával és egyéb kényelmes mellékkeliségekkel együtt, olyan, nem annyira tul-modern, mint inkább célszerű beosztással, amely a bennelakás nyugodalmát és kényelmét hosszabb időre is biztosítja. Legutolsó árral ajánlatot, leírással mielőbb a kiadóhivatalba kérek „Alföldi” jelligére.

Luczerna
van eladó, Viola utca 6. Libakert.

Zomanc
plintábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Az Alföldi Takarékpénztár épületében levő

vendéglő és söresarnok azonnal kiadó!

Telefon 4-49
Gazdálkodók figyelmébe!
Ajánlunk a csépléshez szükséges mindenféle **poros és beföldi kocsikat** a legelőnyösebb árák mellett. Megrende- léseket felveszünk vagon számra.
Ugyancsak raktáron tartunk I. kovács kő-szenet, kokszot és Re-torta bükkfászenet. — Árajánlattal készsége- l szolgálunk

Gabányi Sándor
utóda
Csapó-utca 28.
Telefon 4-49.

Ajourózást,
püssérozást, gomb-áthuzást legolcsóbban készí- tenek Budapesten, VI., Izabella-utca 69., I. em., 17. ajtó.

Gyakorlott
varróleányok felvétetnek Goldstein Karolina Mik- lós-u. 5.

Tisztaságes
házaspár, házmasternek kerestetik Széchenyi- utca 44.

Butorozott szoba
Piac-u. legforgalmasabb helyén, kényelmesen be- rendezve, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Modern
urilakások, földszintesek, azonnala kiadók. Arany János-u. 20.

Prindelmaier
elvéállal butorok, fürdőkádak zománc- zását szárító kemen- cében, valamint szobafestést és min- den e szakmába vágó munkákat
Thali Kálmán-u. 4.

Padló- porolaj, Gépolaj, Gépzsir, Firneisz, Terpentin
minden mennyiségben.
Olajba tört festékek
villanyerőre berendezett gépen törve, minden színben kapható

WEISZ
festékkereskedésében
HATVAN-UTCA 11.

Méretű papíros
kapható a kiadóban.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kap- ható Piac-utca 49. szám alatt.

Kapucédulák
bármilyen felírással kap- hatók a kiadóban.

Tábori borítékok
2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Vizvezeték
berendezéseket, csa- tornázást, szakszerű kivitelben, felelősség mellett, a legszolidabb árban vállal **Mátthé János** vízvezeték vál- lalata Darabos-u. 54. **Telefon: 321.**

házbérelti szabályai
kiadó cédnak bármilye- genrasszal kaphatók a ki- adóhivatalban.

Valódi brünni szövetek
az 1915 évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 8 kor.
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— kor-ért, szin- egy felöltőszövetet, turistalódcát, selyemkamrárt, női kosztümöszöveteket stb. gyári árákon kívül, mint megbízható és szelíd cég mindenütt ismert posztógyári raktár:

Siegel-Imhof Brünn
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magyarországi üzve, ha szövetek- tőljeleg részveles Siegel-Imhof cégnél a gyári piacra rendelés meg, igen jelentősek. Az árák, az idekorra készíttet anyagvásárlás által — átlagazlag való- ságosak — mellett — rendkívül olcsók. Mintahé, bizonyos kivételgát, még a legkisebb rendelésnél is, teljes árú- árban.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a modernül berendezett **Gőzkávépörkölt és Fűszermalom** a mai napon megindult, a mely a t. kereskedők és t. vevőközönség rendelkezésére áll.
Elfogadok kávépörköltést, fehér cukor és mindennemű fűszerek őrlését.
Nagybecsű pártfogásukat kérve, ma- radok teljes tisztelettel
Lindenfeld J. Jenő.
Üzletemben minden nap friss pörkö- lésű és frissen darált kávé kapható!

8517/1915.

Hirdetmény.
Debrecen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város házi- pénztárának és az általa kezelt ala- poknak 1914. évi zárószámadása elkészült s az az 1886. XXI. t.-cikk 17. §-ához képest az 1915. évi május hó 13. napjától kezdődőleg 15 napi közzsemlére a város számvevői hiva- talánál (városháza I. emelet 9. sz.) kitétetett, ahol is az a hivatalos órák alatt (d. e. 8—12, d. u. 3—5-ig) meg- tekinthető.
Erről a város adózó lakosságát azzal értesíti, hogy a zárószámadása vonatkozó netaláni észrevételek a zárószámadást tárgyaló törvényható- sági bizottsági közgyűlés napját meg- előzőleg 5 nappal írásban a városi Tanácshoz adhatók be.
Debrecen, 1915. május 12.
A városi Tanács.

SOMOSSY LÁSZLÓ
ÁRUHÁZA
DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDUVÁRMEGYE SZÁLLÍTÓJA.

Menyasszonyi kelengye
Vászon és kész fehérnemű
Női divat-, szövet- és
Selyem kelme újdonságok.

Szabott árák! Előzékeny kiszolgálás!

Kifutó fiu
felvétetik
Piac-utca 49., II. udvar.